

SZŰZ MÁRIA, ISTEN ANYJA

1-4 oldal

Olv.: Szám 6,22-27 – Gal 4,4-7 – Lk 2,16-21

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Szeretettel köszöntöm a testvéreket a Gergely-naptár szerint az úr 2024. évének első napján! Szűz Mária, Isten anyja ünnepe van. Ahogy a karácsonyi ünnepkörben is előkerült a gondolat, hogy az őskeresztények, és aztán később is hosszú időn keresztül, elsősorban Jézus megszületésének napját a Húsvét fényében értelmezték, ez a mai ünnep ugyancsak ezt az igazságot akarja megjeleníteni, de már egy kicsit hangsúlyosabban, a születés misztériumának az ünneplésével. Ezen a mai ünnepen Szűz Máriának a világ megváltásában betöltött szerepe fényében ünnepelünk, és dicsőítjük a Szűzanyának a küldetését és a világ megváltásában vállalt Isten tervei szerinti szerepét. Ajánljuk fel ezt a szentmisét a helyes Mária-tisztelet visszahelyezéseért a keresztény mindennapjainkban és a keresztény ünnepeinkben, hiszen nagy igazság, hogy per Mariam ad Jesum, Mária által Jézushoz könnyebben juthat el az ember. Igen nagy szükségünk van arra, hogy legyenek olyan útjaink, amelyek Jézushoz vezetnek a ma élő embereket, részünk legyen, szerepünk legyen, feladatunk legyen a kialakuló új világrendben a mi keresztény értékeinkkel.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! A Máriára utaló mondat nekünk szól. Azt hallottuk, Mária gyakran elgondolkodott azon, amit hallott a pásztoroktól, és nyilvánvalóan tudjuk, hogy Máriának ez az emlékezése, ez a gondolkodása az ő szerepéről, küldetéséről szólt, és ez az emlékezés, ez a gondolkodás Máriának a helyét a saját gondolatainak a fényében mélyítette el.

Azt gondolom, hogy ezt a magatartást bizony magunkévá kellene tenni. Hiszen ebben a világban igen nagy átrendeződések vannak geopolitikailag is, különböző eszmerendszerek szerint is, és a kérdés az, elgondolkodunk-e mi azon, hogy ebben a helyzetben hol a helyünk és egyáltalán az Isten által elhatározott megváltás rendjében mi a szerepünk. Látva a világ eseményeit, történéseit egyre inkább az foglalkoztat, hogy vajon nekünk, keresztény embereknek lesz-e beleszólása az új világnak az alakításába, formálásába, illetve ennek az új világnak, amely születőben van, az eszmerendszerének a kialakításában. Egyre jobban azt érzem, hogy keresztény életéről keresztény gondolkodás nélkül, keresztény értékek nélkül nem lehet beszélni.

Tegnap is egy ilyen kísérlet volt bennem a Szent Család vasárnapjával kapcsolatosan. Őszintén megmondom a testvéreknek, elegendő van abból, hogy mi mondjuk a keresztény házassággal, keresztény családdal kapcsolatos értékeket, közben pedig a mindennapok megcáfolnak bennünket. Hiszen hogy is lehetne keresztény családban, keresztény házasságban élni keresztény értékek nélkül. Ma ez az egészen sajátos helyzet állt elő. Mondjuk ezeket az értékeket, mondjuk ezeket az igazságokat, és ezek azért fontosak, hogy az Isten megváltó terve, az Isten elgondolása a világ megújulását, az emberi életünk megújulását illetően valóban megvalósuljon, megtörténjen. Csakhogy nem lehet keresztény értékek nélkül, keresztény valóságról beszélni. És bizony a mi jelenlétünk súlya és a beleszólásunk a világ mindennapjaiba mintha elfogyott volna. Tegnap zavarban is voltam, őszintén megmondom,

mert amin gondolkodtam, az mind összezavarodott bennem. Mert most azoknak az embereknek beszélni arról, amit a keresztény családi élet jelent, akik itt voltak, és azok, akiknek elsősorban szólna...

Ugyanígy vagyok ezzel a mai ünneppel is, Szűz Mária Isten-anyaságának az ünnepével. De mert mi itt vagyunk, ünnepelünk, akkor legalább mi foglalkozzunk ennek az ünnepnek az üzenetével. Mint ahogy a Szent Család ünnepe is egy új ünnep, nem véletlen hogy XIII. Leó pápa kétségeesésében rendelte el azt az új ünnepet, a keresztény családoknak az ünnepét, ez a mai ünnep, Szűz Mária Isten-anyaságának az ünnepe szintén új. 1970. január 1-jével vezette be ezt az ünnepet VI. Pál egy enciklikával: *Mysterii Paschalis*, vagyis Húsvétnek a misztériuma Szűz Mária Isten-anyaságának a fényében. Ezt a kérdést boncolgatta ebben az enciklikában a pápa.

Egyébként nem új ünnep ez, nagyon is régi ünnep, hiszen az őskeresztények, vagy inkább úgy mondanám, hogy a keleti keresztények, hiszen az első századokban a kereszténységünk keleten bontakozott ki, aztán jött nyugatra – úgy látszik, *ex oriente lux*, úgy látszik, hogy mégis valahogy a fény még keletről jön nyugat felé, nyugaton lenyugszik a Nap, keleten támad fel –, tehát a Szűzanya Isten-anyaságának a titka a keleti keresztények számára magától értetődő volt. És azokat a teológiai vitákat, amik a Szűzanya szerepével kapcsolatosak voltak, a keleti keresztény testvéreink mind lefolytatták, ha mondhatom ezt így. Mit jelentett számukra Jézus Krisztusnak, az Isten Fiának az emberré levése, mit jelenthet, hogy valóságos Isten és valóságos ember.

És ugyanígy ebben a misztériumban, mert hiszen Jézus Krisztus emberré válása a húsvéti misztériumban nyert értelmet, mert hiszen azért született erre a világra az Isten Fia, hogy megváltsa a világot, hogy elhozza ide a világ megújulásának az isteni üzenetét. Ez mindig aktuális, ma is ezért ünnepelünk Karácsonykor, ezért ünnepelünk Húsvétkor, mert azt az isteni gondolatot állítjuk a középpontba, hogy az Isten nem engedte, hogy az ember a veszébe rohanjon, hanem megoldást kínált nekünk, embereknek azzal, amit a Szentírás így fejez ki: úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

És bizony ez az igazság évszázadokon keresztül meghatározta elsősorban Európának a gondolkodását és a mindennapjait, és ez hatással volt az összes többi földrészre. És ez az új világ, amelyben élünk, ez a progresszív gondolkodású világ, ez a liberális gondolkodású világ pontosan ezért akarja elsöpörni a föld színéről is Európát a gondolkodásával együtt és áthelyezni máshova a hangsúlyokat. Csakhogy nem lehet hangsúlyokat áthelyezni más földrészekre, ha nincsenek olyan értékei a többi földrésznek és egyáltalán annak a gondolkodásnak, amit ma mondunk újnak, nincsenek olyan értékei, amelyekre gazdaságot talán lehet építeni, bár az a gazdaság is olyan, amilyen, amit még szerződésekkel sem lehet tisztának mondani, de maga az emberi élet, emberi jelenlét a föld színén csak bizonyos értékek bűvkörében vagy értékeknek a hatásában lehetséges.

Ma, amikor a Szűzanya Isten-anyaságát ünnepeljük, akkor pontosan az isteni terv kerül elő, mert az Isten Fia, aki értünk lett emberré asszonytól született, egy olyan valakitől, akit bevont az Isten az Ő üdvözítő tervébe. És itt jön az izgalmas lépés! Isten minden egyes hívő embert bevon az Ő üdvözítő tervének a kiterjesztésébe, megvalósulásába, és ez azt a célt szolgálja, hogy a keresztény értékrend, az embernek a jelenléte a világban, jelenléte az embernek meghatározóan azon értékek szerint, amit mi újnak mondunk, a világ megújulásának mondunk, ebben szövetségesek mi vagyunk. És minden azon múlik, hogy be tudjuk-e fogadni Istennek a Lelkét úgy, ahogy Mária befogadta az Isten megújító, világot megújító Lelkét és

szülte meg Jézus Krisztust, a Megváltót, a Messiást, az új világnak a hírnökét, illetve az új világnak az alakítóját, formálóját a tanítása és az életpéldája által.

Ma Szűz Mária Isten-anyaságát ünnepeljük, mert VI. Pál pápa szintén a veszélyt érezve vezette be nyugaton és a nyugati kereszténységben is Szűz Mária Isten-anyaságának az ünnepét. Persze hogy ünnepelték nyugaton is, mi is ünnepeltük, csak nem akkora hangsúllyal, mint a keleti keresztények, ők sokkal jobban átértékelték azt, hogy mit jelent Istennek az a terve, hogy bevonja az embert, az emberi élet megújításába, megújulásának a programjába. Ezt mi nyugaton, a nyugati kereszténység nem gondolta át olyan mélységben, mint a keletiek. Ők a megváltás gondolatának a frissességével találkoztak.

Mi magyarok ezért egy kicsit sajátosan és másképpen vagyunk kapcsolatban Szűzanyával, mint az összes többi nép nyugaton, nem a keletieket tekintve. Mert azért mi ahogy érkeztünk lassan ide a Kárpát-medencébe, mi tapasztalatokat gyűjtöttünk, a keletieknek a gondolkodását is megismerve, és mi már bizonyos Mária-kultuszt hoztunk magunkkal ide nyugatra, amiről a nyugati kereszténység majdnemhogy azt mondhatom, hogy addig nem is tudott.

Ezért nem véletlenül van a székelység gondolkodásban a Babba Máriának a kultusza. És egyáltalában István királynak egészen mélységes keresztény gondolkodása, aki nemcsak a Megváltónak a megváltó tervét tette magáévá, mint igazi apostol, hanem természetesen a Szűzanyának a szerepét is fölismerte az Isten megváltó tervében. Nem véletlen, hogy a halálakor a kétségbeesett helyzetében a Szűzanyának ajánlotta fel a nemzetünket, a koronát és egyáltalában a jövőnket. A Szűzanya szerepét ismerve úgy ítélte meg, hogy a legjobb döntést hozta.

Hogy mennyire így van, azt a történelem bizonyítja is. Mindazokat a nagyon, de nagyon nagy megpróbáltatásokat, István király halála után a trónuralóknak a szerepét, az utódoknak a szerepét ismerve bizony Szűzanya kezében volt a legjobb helyen a sorsunk. Ezt az István király utáni első száz esztendő tökéletesen bizonyította, és Szent Lászlóban villant föl valami újra, hogy jó az irányunk, de elsősorban ezt a jó irányt István király Mária-tisztelete felől érthetjük csak meg.

Testvérek, mi ennek a mai ünnepnek tehát az üzenete? Az üzenete az, hogy ismerjük fel mélységében, hogy a Szűzanya mennyire jelen volt Isten megváltó, világmegújító, embert megváltó programjában. Tehát valójában arról van szó, hogy Mária megjeleníti egészen sajátosan az Istennek az üdvözítő tervét, pontosan azért, mert éppen olyan ember, mint mi vagyunk. Jézus Krisztus értünk emberré lett, az Isten Fia, akit Mária szült. Tehát azért ő mégiscsak valóságos Isten és valóságos ember. Isten szövetségesei közül az első a Szűzanya, aki ebben az isteni tervben a főszereplő Jézus Krisztus után. Máriának minden kiváltsága és minden isteni ajándéka Jézus Krisztus visszefénye, ha lehet ezt így mondani.

Nekünk ezen a mai napon ezen kell elgondolkoznunk, hogy Mária nagysága éppen abban volt, hogy ő igent tudott mondani Isten akaratára, abban volt, hogy ő fölfogta, ha nem is teljes mélységében értette – ki tudná a teljes mélységében Isten gondolatait, terveit magáéval tenni –, de azzal, hogy ő a gyakorlatot magáévá tette, ez éppen elegendő válasz arra, hogy az ő közvetítésével jelent meg a mi világunkban az Üdvözítő. Ami az ő emberré válásában a mi emberségünknek a felmagasztalása, a mi embervoltunknak, emberi életünknek a – hogy így mondjam – igazolása.

És bizony a mi küldetésünk Mária útján éppen ezt jelenti, hogy a mi emberi kapcsolatainkban nekünk úgy kell megjelenni, keresztény embereknek, mint akik tudjuk azt, hogy mi Istennek

szövetségeseivé lettünk a kereszténységünk révén. Ami egyszerűen azt jelenti, hogy azokat az értékeket kell megjeleníteni, amit Jézus Krisztus jelenített meg, de amely értékek a Szűzanya életében talán jobban érthetően, ember volta miatt hozzánk közelebbiként jelentek meg. Az Isten akaratának a fontossága, hogy az meghatározó legyen az életünkben.

A másik az, hogy a megváltott rendben, az üdvösség rendjében, a Húsvét igazságának a fényében azt jelenti a mi életünk, hogy Jézus Krisztus nyomán, Mária útját is követve és a Szűzanya anyai bátorításában mi egymásért élünk. Egymásért élni pedig csak szeretetben lehet, a szeretet pedig azt jelenti, hogy az ember a másikért él. Hát ezt nem lehet kimagyarázni! Ha elfogadjuk, akkor a megváltott életet éljük és akkor mi magunk is megújulunk, mert már nem magunknak élünk. És ugyanakkor megújul az emberi világ, mert az emberi világ csak a szeretet erejében tud újjászülni.

Különösen ma érezzük ezt, amikor itt is a szomszédban háború, ott is. Egyébként mindig is tele volt az emberi történelem háborúságokkal, csak hogy manapság a megváltás misztériuma sokkal, de sokkal egyetemesebben van jelen mint gondolat a világban, mint ez volt évezredekkel ezelőtt. Bizony szégyen minden háború ránk nézve, valahol az erkölcsi súlyunk elsikkadt. Mit üzen az Isten? Az én gondolatom a béke, és nem a pusztítás. Hol van az Isten gondolata? A szeretetben, mert az én gondolatom a béke, a szeretetben életek születnek, a háborúban meg életeket ölünk meg. És most szinte a gondolkodásunkat ez határozza meg, mert mostan a világ föl van háborodva, ukrán háború, ukrán-orosz, meg a zsidó és palesztin és különböző ilyen meghökkentő jelenségek láttán. De háború van emberi kapcsolatainkban. Ezek a háborúk csak azért tudnak kitörni, mert ez az ellenségeskedés bennünk szunnyad és ez néha kitör, és akkor elkezdjük magyarázni, hogy elvehetjük egymást életét.

Mindenesetre, testvérek, ez a mai ünnep rendkívül fontos üzenet. Szűz Mária szerepe az Isten üdvözítő tervében, a mi szerepünk mint folytatóké az Isten üdvözítő tervében. Sajnos azt látjuk, mintha nem is lennénk szereplők, a mi jelenlétünk ma ebben az új világban, nem a megújult világ embereiként vagyunk mi jelent, hanem egy régi világnak a maradványaiként vagyunk itt, ez a vélemény rólunk.

Testvérek, ma különösen, amikor az év első napja van, nem véletlen, hogy a pápa is erre a napra tette ennek a ünnepnek az üzenetét. Mert új évet kezd a világ, új évet kezdünk mi emberek is, és ilyenkor minimum el kell gondolkodunk azon, hogy mi közünk van a világhoz, mi közünk van az élethez, mi közünk van az egymással kialakított emberi kapcsolatokhoz. Bizony ez a világ, amelyben élünk, megváltott világ. Jézus Krisztus megmutatta, hogy milyen az új világ, a szeretetben fogantatott ez az új világ, a szeretet a nyelve ennek a megváltott világnak, és ezt a szeretetet, amit olyan szívesen emlegetünk, csak az egymás felé hozott, egymásért hozott áldozatok igazolnak, a szeretet ezek nélkül nem létező.

Tehát el kell gondolkodnunk azon, amikor Szűz Mária Isten-anyaságának az ünnepe van, hogy bizony a megváltás művében az embert fölemelte az Isten. Méltónak talált bennünket arra, hogy értünk emberré legyen, méltónak talált arra, hogy minket szeressen, méltónak talált arra, hogy a szeretetét minden áldozattal, még az élete odaadásával is kifejezze. Íme, ebben a néhány mondatban van jelen az új világ, a megváltott világ.

Isten segítsen bennünket abban, hogy amiképpen a Szűzanya gyakran elgondolkodott arról, amit a pásztoroktól hallott, a jelen ünnepnek az ígézetében hangsúlyozzuk ezt, egyáltalán elgondolkodott az Isten tervén, mit akar az Isten a világgal és velünk emberekkel, úgy bizony az kell, hogy elmélyüljön bennünk is Mária példájára elgondolkodván ezeken az igazságokon vagy ezekről az igazságról: a mi szerepünk érvényesül-e? Vagy pedig visszazuhanunk a

magunk önző, magunknak élő világába és közben kereszténységet emlegetünk, új világot, megváltott világot.

Testvérek! Legyen ez a mai nap egy vízvázasztó. Mert ez az év is az Istennek az éve, a régi főliánsok: anno Domini, és utána odaírták a megfelelő évszámot. Mit hoz ez az újév? Különböző történeteket, eseményeket, amihez semmi közünk nincs. Ahhoz viszont igen, hogy ez a világ azt a lehetőséget teremti meg a számunkra, hogy megváltott emberként, Jézus Krisztusra hivatkozva és a Szűzanya példáját hangsúlyozva éljük a mindennapjainkat. Úgyis megmarad minden egyes tettünk, ami megtörténik velünk és általunk, az megtörtént. A kérdés az, hogy a megváltott világ kialakulásában, a megváltott világ életében fontosak vagy létezők-e ezek a mi helyállásaink. Minden megmarad, de örök életre szólóan az Isten előtt csak az számít, egyébként a világ előtt is, ami jót teszünk, mert ez az élet értelme.

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek! Mielőtt megyünk tovább az utunkon, szeretném a testvéreknek figyelmébe ajánlani, hogy szombaton Vízkereszt ünnepe van. Ez is főünnep, parancsolt ünnep. Ugye, én ezt a fogalmat nem szoktam használni, mert akit parancsszóval kell a szeretetre rávenni, az inkább ne szeressen. De hát az egyházi vezetők nevezik így, parancsolt ünnepnek, és az is. Úgyhogy ezt ne felejtjük el. Tehát szombaton Vízkereszt ünnepe, vasárnap pedig Jézus Krisztus megkeresztelkedésének az ünnepnapja. Szombaton reggel szintén fél 9 órakor lesz szentmise, és vasárnap is természetesen. Szeretettel várjuk a testvéreket Isten asztalához.

+ *Á L D Á S* +